

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙
วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
ระเบียบวาระที่ ๓.๑ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ระบบพรรคการเมือง

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายกษิต ภิรมย์

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ให้ความเห็นชอบรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองแล้ว จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ รายงานเรื่อง การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม และรายงาน เรื่อง การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้พิจารณารายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง อีกเรื่องหนึ่ง คือ รายงานเรื่อง ระบบพรรคการเมือง ซึ่งรายงานทั้งสามเรื่องดังกล่าวล้วนมีเนื้อหาเกี่ยวข้องโดยตรงกับพรรคการเมือง ดังนั้น จึงควรมีการพิจารณา กำหนดช่องทางที่จะเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองได้ศึกษาเนื้อหาของรายงานทั้งสามเรื่อง เพื่อเสนอแนะข้อสังเกตต่าง ๆ ได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้ง การดำเนินงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง ให้ประสบผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง ต่อไป

นายสุรจิต นาคทรพร

ในการปฏิรูประบบพรรคการเมือง หากประชาชนเห็นด้วยกับอุดมการณ์ของพรรคการเมือง ซึ่งมีแนวทางที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม หรือนโยบายของพรรคการเมืองสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิในการสนับสนุนเงินทุนให้กับพรรคการเมือง โดยจะต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใสและเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อเป็นการยกระดับระบบพรรคการเมืองของประเทศไทยให้เป็นสถาบันการเมืองที่เข้มแข็ง และเป็นพรรคการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริง รวมทั้งยังเป็นการป้องกันปัญหาพรรคการเมืองถูกรวบอำนาจจากนายทุนได้

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น
เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต

๑. การจัดทำแนวทางการดำเนินงานประชาคมท้องถิ่น มีหลักการสำคัญในการเน้นกระบวนการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมต่อปัญหาสาธารณะที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบในท้องถิ่น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น รวมทั้งทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อนประเด็นปัญหาสาธารณะที่เกี่ยวข้อง

๒. การดำเนินกิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น วิทยากรกระบวนการจะต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ วางตัวเป็นกลาง ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่มีการอภิปรายจนกลายเป็นการครอบงำ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึง เพื่อไม่ให้เกิดความโน้มเอียงของข้อมูล รวมทั้งควรมีการสร้างกติการ่วมกันเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยความราบรื่น

๓. การจัดทำแนวทางบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่นเป็นการพัฒนาที่มีความสำคัญมาก ดังนั้นการปรับปรุงแผนชุมชนจะต้องกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สะท้อนความต้องการของประชาชน เพื่อสนับสนุนให้กระบวนการขับเคลื่อนแผนชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งควรพัฒนากลไกการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการนำแผนชุมชนไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งหากสามารถดำเนินการได้ก็จะก่อให้เกิดรากฐานการเปลี่ยนแปลงด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง

นายศุภจิต นาคทรพร

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ควรประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ ๔ ประการ ดังนี้

๑) ประชาชนในพื้นที่ต้องมีองค์ความรู้ที่ดี และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของกระบวนการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ให้แก่ประชาชน

๓) มีการกำหนดกลไกในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่

๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชน โดยมีการกำหนดขั้นตอนและกระบวนการ รวมทั้งระยะเวลาในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนที่ชัดเจน

๒. ควรพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการความรู้มากยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนชุมชน เป็นต้น

๓. ควรส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เข้ามามีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยอาจให้การสนับสนุนเงินงบประมาณหรือให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการในการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๔. หน่วยงานราชการส่วนกลางควรให้ความช่วยเหลือและกำกับดูแลการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้กระบวนการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนเป็นไปอย่างถูกต้องและสามารถประสบผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจสนับสนุนข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งจัดสรรเงินงบประมาณที่เหมาะสม ตลอดจนออกกฎระเบียบที่เอื้อต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นางฉวีลวดี บุรีกุล

๑. การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นนั้น ควรให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑) มีกระบวนการที่เอื้อให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นได้มากขึ้น และส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น

๒) กิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นนั้น ควรเป็นกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนรวมของชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

๒. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสรรเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดสรรเงินงบประมาณและการดำเนินโครงการต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

๓. ควรกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เหมาะสมกับแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ เงินงบประมาณ และศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อให้สามารถบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่สามารถริเริ่มเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือนำเสนอโครงการซึ่งคาดว่าจะประโยชน์ต่อชุมชนได้ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง

๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีมาตรการหรือแนวทางที่ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนในวงกว้างด้วย เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำไปพิจารณาประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์

๑. ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นได้รับทราบถึงปัญหาที่แท้จริงและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

๒. ก่อนมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ควรเปิดโอกาสให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งแสดงวิสัยทัศน์และนำเสนอแผนการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถตัดสินใจได้ว่าบุคคลใดเหมาะสมที่จะเป็นผู้แทนของตนในการปกครองท้องถิ่นต่อไป

นายกษิต ภิรมย์

๑. การปฏิรูปเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจำเป็นต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข แต่รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น ฉบับนี้ ได้เสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นการปฏิรูปกลไกด้านกฎหมายเพียงมิติเดียวเท่านั้น ซึ่งอาจจะทำให้การปฏิรูปในเรื่องดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นและคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองควรดำเนินการร่วมกันในการปรับปรุงกลไกทางกฎหมายควบคู่กับการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย รวมทั้งการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองให้แก่ประชาชนด้วย

๒. คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองกับกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครองและกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรร่วมมือกันในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับโดยเฉพาะระดับท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องแผนงานและการใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา

ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย

สำนักกรรมการ ๓